

I

(Lainsäätämisyjärjestyksessä hyväksyttävät säädökset)

DIREKTIIVIT

EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON DIREKTIIVI 2014/60/EU,

annettu 15 päivänä toukokuuta 2014,

jäsenvaltion alueelta laittomasti vietyjen kulttuuriesineiden palauttamisesta ja asetuksen (EU) N:o 1024/2012 muuttamisesta (uudelleenlaadittu)

EUROOPAN PARLAMENTTI JA EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, jotka

ottavat huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 114 artiklan,

ottavat huomioon Euroopan komission ehdotuksen,

sen jälkeen kun esitys lainsäätämisyjärjestyksessä hyväksyttäväksi säädökseksi on toimitettu kansallisille parlamenteille,

noudattavat tavallista lainsäätämisyjärjestystä ⁽¹⁾,

sekä katsovat seuraavaa:

- (1) Neuvoston direktiiviä 93/7/ETY ⁽²⁾ on muutettu huomattavilta osin Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiveillä 96/100/EY ⁽³⁾ ja 2001/38/EY ⁽⁴⁾. Koska siihen on määrä tehdä lisää muutoksia, direktiivi olisi selkeyden vuoksi laadittava uudelleen.
- (2) Sisämarkkinat muodostavat alueen, jolla ei ole sisäisiä rajoja ja jolla tavaroiden vapaa liikkuvuus taataan Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen mukaisesti. Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 36 artiklan mukaan tavaroiden vapaata liikkuvuutta koskevat määräykset eivät estä sellaisia tuontia, vientiä tai kauttakuljetusta koskevia kieltoja tai rajoituksia, jotka ovat perusteltuja taiteellisten, historiallisten tai arkeologisten kansallisaarteiden suojelemiseksi.
- (3) Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 36 artiklan nojalla ja sen rajoissa jäsenvaltioilla on oikeus määritellä kansallisaarteensa ja toteuttaa tarvittavat toimenpiteet niiden suojelemiseksi. Unionilla on kuitenkin arvokas rooli kannustaessaan jäsenvaltioita yhteistyöhön eurooppalaisittain merkittävän kulttuuriperinnön ja siihen kuuluvien kansallisaarteiden suojelussa.
- (4) Direktiivillä 93/7/ETY otettiin käyttöön järjestelmä, jonka avulla jäsenvaltiot voivat varmistaa sellaisten kulttuuriesineiden palauttamisen alueelleen, jotka on Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 36 artiklassa luokiteltu kansallisaarteiksi, kuuluvat mainitun direktiivin liitteessä tarkoitettuihin kulttuuriesineiden yhteisiin luokkiin ja jotka on viety jäsenvaltioiden alueelta kansallisten toimenpiteiden tai neuvoston asetuksen (EY) N:o 116/2009 ⁽⁵⁾ vastaisesti. Tuo direktiivi koski myös kansallisaarteiksi luokiteltavia kulttuuriesineitä, jotka kuuluvat olennaisena osana julkisiin kokoelmiin tai kirkollisten laitosten tavaraluetteloihin mutta jotka eivät sisälly yhteisiin luokkiin.

⁽¹⁾ Euroopan parlamentin kanta, vahvistettu 16. huhtikuuta 2014 (ei vielä julkaistu virallisessa lehdessä), ja neuvoston päätös, tehty 8. toukokuuta 2014.

⁽²⁾ Neuvoston direktiivi 93/7/ETY, annettu 15 päivänä maaliskuuta 1993, jäsenvaltion alueelta laittomasti vietyjen kulttuuriesineiden palauttamisesta (EYVL L 74, 27.3.1993, s. 74).

⁽³⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 96/100/EY, annettu 17 päivänä helmikuuta 1997, jäsenvaltion alueelta laittomasti vietyjen kulttuuriesineiden palauttamisesta annetun direktiivin N:o 93/7/ETY liitteen muuttamisesta (EYVL L 60, 1.3.1997, s. 59).

⁽⁴⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2001/38/EY, annettu 5 päivänä kesäkuuta 2001, jäsenvaltion alueelta laittomasti vietyjen kulttuuriesineiden palauttamisesta annetun neuvoston direktiivin 93/7/ETY muuttamisesta (EYVL L 187, 10.7.2001, s. 43).

⁽⁵⁾ Neuvoston asetus (EY) N:o 116/2009, annettu 18 päivänä joulukuuta 2008, kulttuuriesineiden viennistä (EUVL L 39, 10.2.2009, s. 1).

- (5) Direktiivillä 93/7/ETY saatiin aikaan jäsenvaltioiden välistä kansallisaarteita koskevaa hallinnollista yhteistyötä, joka liittyy läheisesti Interpolin ja muiden toimivaltaisten laitosten kanssa varastettujen taideteosten alalla tehtävään yhteistyöhön ja johon kuuluu erityisesti kadonneiden, varastettujen ja laittomasti alueelta vietyjen kansallisaarteisiin ja julkisiin kokoelmiin kuuluvien kulttuuriesineiden kirjaaminen.
- (6) Direktiivissä 93/7/ETY säädetty menettely oli ensimmäinen askel jäsenvaltioiden välisessä tämän alan yhteistyössä sisämarkkinoiden yhteydessä, ja sen tavoitteena oli alan kansallisen lainsäädännön vastavuoroisen tunnustamisen edistäminen.
- (7) Asetuksessa (EY) N:o 116/2009 säädettiin yhdessä direktiivin 93/7/ETY kanssa unionin järjestelmästä jäsenvaltioiden kulttuuriesineiden suojelemiseksi.
- (8) Direktiivin 93/7/ETY tarkoituksena oli varmistaa kulttuuriesineiden fyysinen palauttaminen siihen jäsenvaltioon, jonka alueelta ne on laittomasti viety, riippumatta kyseisten esineiden omistamiseen liittyvistä oikeuksista. Direktiivin soveltaminen on kuitenkin osoittanut kulttuuriesineiden palauttamista koskevan järjestelmän rajoitukset. Direktiivin soveltamista koskevissa kertomuksissa on todettu, että direktiiviä on sovellettu harvoin erityisesti siksi, että sen soveltamisala on suppea, mikä johtuu kyseisen direktiivin liitteessä asetetuista ehdoista, palauttamiskanteen nostamiselle asetetusta lyhyestä määräajasta ja palauttamiskanteeseen liittyvistä kustannuksista.
- (9) Tämän direktiivin soveltamisala olisi laajennettava kattamaan kaikki kulttuuriesineet, jotka jäsenvaltio on kansallisen lainsäädännön tai kansallisten hallintomenettelyjen mukaisesti luokitellut tai määritellyt Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 36 artiklassa tarkoitetuiksi taiteellisiksi, historiallisiksi tai arkeologisiksi kansallisaarteiksi. Näin ollen tätä direktiiviä olisi sovellettava historiallisesti, paleontologisesti, etnografisesti tai numismaattisesti kiinnostaviin tai tieteellisesti arvokkaisiin esineisiin, riippumatta siitä, ovatko ne osa julkista tai muuta kokoelmaa vai yksittäisiä esineitä tai ovatko ne peräisin luvallisista tai luvattomista kaivauksista, kunhan ne on luokiteltu tai määritelty kansallisaarteiksi. Kansallisaarteiksi luokiteltujen tai määriteltyjen kulttuuriesineiden ei myöskään pitäisi olla enää tarpeen kuulua mihinkään luokkaan tai noudattaa esineiden ikää ja/tai rahallista arvoa koskevia alarajoja kuuluakseen tämän direktiivin nojalla mahdollisesti palautettaviin esineisiin.
- (10) Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 36 artiklassa tunnustetaan kansallisaarteiden suojelua koskevien kansallisten järjestelmien moninaisuus. Jäsenvaltioiden keskinäisen luottamuksen, yhteistyöhalukkuuden ja yhteisymmärryksen edistämiseksi ilmauksen "kansallisaarteet" soveltamisala olisi määriteltävä perussopimuksen 36 artiklan puitteissa. Jäsenvaltioiden olisi myös helpotettava kulttuuriesineiden palauttamista jäsenvaltioon, jonka alueelta kyseiset esineet on laittomasti viety riippumatta tuon jäsenvaltion liittymispäivämäärästä, ja niiden olisi varmistettava, ettei tällaisten esineiden palauttamisesta aiheudu kohtuuttomia kustannuksia. Jäsenvaltioiden olisi voitava palauttaa muitakin kuin kansallisaarteiksi luokiteltuja tai määriteltyjä kulttuuriesineitä, edellyttäen että perussopimuksen asiaankuuluvia määräyksiä noudatetaan, sekä ennen 1 päivää tammikuuta 1993 laittomasti vietyjä kulttuuriesineitä.
- (11) Jäsenvaltioiden hallinnollista yhteistyötä olisi lisättävä, jotta tätä direktiiviä voitaisiin soveltaa tehokkaammin ja yhtenäisemmin. Sen vuoksi keskusviranomaisia olisi vaadittava olemaan tehokkaassa yhteistyössä keskenään ja vaihtamaan tietoja laittomasti viedyistä kulttuuriesineistä käyttäen Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) N:o 1024/2012 ⁽¹⁾ perustettua sisämarkkinoiden tietojenvaihtojärjestelmää, jäljempänä 'IMI'. Tämän direktiivin täytäntöönpanon tehostamiseksi olisi otettava käyttöön erityisesti kulttuuriesineitä varten kehitetty IMI-järjestelmän moduuli. Myös jäsenvaltioiden muiden toimivaltaisten viranomaisten on suotavaa käyttää tilanteen vaatiessa kyseistä järjestelmää.
- (12) Henkilötietojen suojan varmistamiseksi toimivaltaisten viranomaisten hallinnollisessa yhteistyössä ja tietojenvaihdossa olisi noudatettava Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivissä 95/46/EY ⁽²⁾ sekä — käytettäessä IMI-järjestelmää — asetuksessa (EU) N:o 1024/2012 vahvistettuja sääntöjä. Direktiivissä 95/46/EY ja Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EY) N:o 45/2001 ⁽³⁾ vahvistettuja määritelmiä olisi sovellettava myös tässä direktiivissä.
- (13) Määräaika, jonka kuluessa on tarkastettava, onko toisesta jäsenvaltiosta löytynyt kulttuuriesine direktiivissä 93/7/ETY tarkoitettu kulttuuriesine, pidettiin käytännön kannalta liian lyhyenä. Sitä olisi sen vuoksi pidennettävä kuuteen kuukauteen. Pitempi ajanjakso antaisi jäsenvaltioille mahdollisuuden toteuttaa tarvittavat toimenpiteet kulttuuriesineen säilyttämiseksi tai tarvittaessa estää palauttamismenettelyn välttämiseen tähtäävät toimet.

⁽¹⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 1024/2012, annettu 25 päivänä lokakuuta 2012, hallinnollisesta yhteistyöstä sisämarkkinoiden tietojenvaihtojärjestelmässä ja komission päätöksen 2008/49/EY kumoamisesta (IMI-asetus) (EUVL L 316, 14.11.2012, s. 1).

⁽²⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 95/46/EY, annettu 24 päivänä lokakuuta 1995, yksilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä ja näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta (EYVL L 281, 23.11.1995, s. 74).

⁽³⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 45/2001, annettu 18 päivänä joulukuuta 2000, yksilöiden suojelusta yhteisöjen toimielinten ja elinten suorittamassa henkilötietojen käsittelyssä ja näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta (EYVL L 8, 12.1.2001, s. 1).

- (14) Palauttamiskanteen nostamiselle asetettua määräaika on olisi myös pidennettävä kolmeen vuoteen siitä, kun jäsenvaltio, jonka alueelta kulttuurisineet on laittomasti viety, sai tietoonsa kulttuurisineen olinpaikan ja sen omistajan tai hallussapitäjän henkilöllisyyden. Tämän ajanjakson pidentämisen pitäisi helpottaa palauttamista ja ehkäistä kansallisaarteiden laittomaa viemistä jäsenvaltion alueelta. Selkeyden vuoksi olisi säädettävä, että määräaika kanteen nostamiselle alkaa päivänä, jolloin asia tuli sen jäsenvaltion keskusviranomaisen tietoon, jonka alueelta kulttuurisine laittomasti vietiin.
- (15) Direktiivin 93/7/ETY mukaisesti palauttamiskanne on nostettava viimeistään kolmenkymmenen vuoden kuluessa siitä päivästä, jona kulttuurisine vietiin laittomasti jäsenvaltion alueelta. Kuitenkin jos kyseessä ovat jäsenvaltioiden julkisiin kokoelmiin kuuluvat esineet ja kirkollisten laitosten tavaraluetteloihin kuuluvat esineet, jotka ovat kansallisen lainsäädännön mukaisesti erityissuojeluksessa, palauttamiskanteen nostamiselle asetettu määräaika on eräissä olosuhteissa pidempi. Koska jäsenvaltioilla voi olla kansallisen lainsäädännön mukaisia erityissuojelujärjestelyjä sellaisten uskonnollisten yhdyskuntien kanssa, joilla ei ole virallisen kirkon asemaa, tämän direktiivin soveltamisala olisi ulotettava tällaisiin uskonnollisiin yhdyskuntiin.
- (16) Kulttuurisineisiin kohdistuvien rikosten ehkäisemisestä ja torjumisesta 13 ja 14 päivänä joulukuuta 2011 annetuissa päätelmissään neuvosto totesi, että on ryhdyttävä toimenpiteisiin, joilla tehostetaan kulttuurisineisiin kohdistuvien rikosten ehkäisemistä ja torjumista. Se suositti, että komissio tukisi jäsenvaltioita kulttuurisineiden tehokkaassa suojelussa, jolla niillä käytävää laittomaa kauppaa voidaan ehkäistä ja torjua ja jotta tarvittaessa voidaan toteuttaa lisätoimenpiteitä. Neuvosto suositti lisäksi, että jäsenvaltiot harkitsisivat kulttuuriomaisuuden luvattoman tuonnin, viennin ja omistusoikeuden siirron kieltämistä ja ehkäisemistä koskevan, 17 päivänä marraskuuta 1970 Pariisissa allekirjoitetun Unescon yleissopimuksen sekä varastettuja tai laittomasti maasta vietyjä kulttuurisineitä koskevan, 24 päivänä kesäkuuta 1995 Roomassa allekirjoitetun Unidroit'n yleissopimuksen ratifioimista.
- (17) Olisi suotavaa varmistua siitä, että kaikki kulttuurisineiden markkinoiden toimijat noudattavat huolellisuutta käydessään kauppaa kulttuurisineillä. Laittomasta lähteestä peräisin olevan kulttuurisineen hankkimisen seuraukset ovat vasta silloin todella varoittavia, kun korvauksen maksamiseen yhdistetään velvollisuus osoittaa, että kyseisen esineen omistaja on noudattanut tarvittavaa huolellisuutta. Kulttuurisineiden laittoman kaupan ehkäisemiseen ja torjuntaan liittyvien unionin tavoitteiden saavuttamiseksi direktiivissä olisi siksi säädettävä, että voidakseen saada korvauksen omistajan on todistettava noudattaneensa tarvittavaa huolellisuutta hankkiessaan kyseisen esineen.
- (18) Olisi myös hyödyllistä kaikille henkilöille ja etenkin kulttuurisineiden markkinoiden toimijoille, jos näillä olisi mahdollisuus saada helposti jäsenvaltioiden kansallisaarteiksi luokittelemia tai määrittelmiä kulttuurisineitä koskevia julkisia tietoja. Jäsenvaltioiden olisi pyrittävä helpottamaan näiden tietojen saatavuutta.
- (19) Jotta edistettäisiin yhdenmukaista tulkintaa käsitteestä "tarvittava huolellisuus", tässä direktiivissä olisi vahvistettava esimerkinomaiset perusteet sen määrittämiseksi, onko omistaja noudattanut tarvittavaa huolellisuutta hankkiessaan kulttuurisineen.
- (20) Jäsenvaltiot eivät voi riittävällä tavalla saavuttaa tämän direktiivin tavoitetta eli sen mahdollistamista, että kaikki jäsenvaltioiden alueelta laittomasti vietyt, kansallisaarteiksi luokitellut tai määritellyt kulttuurisineet palautetaan, vaan se voidaan sen laajuuden ja vaikutusten vuoksi saavuttaa paremmin unionin tasolla. Sen vuoksi unioni voi toteuttaa toimenpiteitä Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 5 artiklassa vahvistetun toissijaisuusperiaatteen mukaisesti. Mainitussa artiklassa vahvistetun suhteellisuusperiaatteen mukaisesti tässä direktiivissä ei ylitetä sitä, mikä on tarpeen näiden tavoitteiden saavuttamiseksi.
- (21) Koska asetuksella (EY) N:o 116/2009 perustetun komitean tehtävät ovat direktiivin 93/7/ETY liitteen poistamisen myötä käyneet tarpeettomiksi, viittaukset kyseiseen komiteaan olisi vastaavasti poistettava. Jotta kuitenkin säilytettäisiin jäsenvaltioiden foorumi direktiivin täytäntöönpanoa koskevien kokemusten ja hyvien käytänteiden vaihtoa varten, komission olisi perustettava tämän direktiivin täytäntöönpanosta vastaavia keskusviranomaisia edustavista asiantuntijoista koostuva asiantuntijaryhmä, joka muun muassa osallistuisi kulttuurisineitä koskevan IMI-järjestelmän moduulin kehittämiseen.
- (22) Asetuksen (EU) N:o 1024/2012 liite sisältää luettelon hallinnollista yhteistyötä koskevista unionin säädöksiin sisältyvistä säännöksistä, jotka pannaan täytäntöön IMI:n avulla, joten kyseistä liitettä olisi muutettava lisäämällä siihen tämä direktiivi.
- (23) Velvollisuus saattaa tämä direktiivi osaksi kansallista lainsäädäntöä olisi rajoitettava koskemaan ainoastaan niitä säännöksiä, joilla muutetaan aiempien direktiivien sisältöä. Velvollisuus saattaa sisällöltään muuttumattomat säännökset osaksi kansallista lainsäädäntöä perustuu aiempiin direktiiveihin.
- (24) Tällä direktiivillä ei ole vaikutusta jäsenvaltioiden velvollisuuteen noudattaa liitteessä I olevassa B osassa olevia määräaikoja, joiden kuluessa niiden on saatettava siinä mainitut direktiivit osaksi kansallista lainsäädäntöä,

OVAT HYVÄKSYNEET TÄMÄN DIREKTIIVIN:

1 artikla

Tätä direktiiviä sovelletaan jäsenvaltion kansallisaarteiksi luokittelemien tai määrittelemien 2 artiklan 1 alakohdassa tarkoitettujen kulttuuriesineiden palauttamiseen, jotka on viety laittomasti kyseisen jäsenvaltion alueelta.

2 artikla

Tässä direktiivissä tarkoitetaan:

- 1) 'kulttuuriesineellä' esinettä, jonka jäsenvaltio on luokitellut tai määritellyt ennen sen laitonta viemistä asianomaisen jäsenvaltion alueelta tai sen jälkeen Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 36 artiklassa tarkoitetuksi "taiteelliseksi, historialliseksi tai arkeologiseksi kansallisaarteeksi" kansallisen lainsäädännön tai kansallisten hallintomenettelyjen mukaisesti;
- 2) 'laittomasti jäsenvaltion alueelta viedyllä'
 - a) jäsenvaltion alueelta vietyä esinettä tuon jäsenvaltion kansallisaarteiden suojelua koskevan lainsäädännön tai asetuksen (EY) N:o 116/2009 vastaisesti, tai
 - b) palauttamatta jätettyä esinettä laillisen tilapäisen siirron määräajan päätyttyä tai tämän tilapäisen siirron jonkin muun edellytyksen rikkomista;
- 3) 'vaatimuksen esittäneellä jäsenvaltiolla' jäsenvaltiota, jonka alueelta kulttuuriesine on laittomasti viety;
- 4) 'vaatimuksen kohteena olevalla jäsenvaltiolla' jäsenvaltiota, jonka alueella toisesta jäsenvaltiosta laittomasti viety kulttuuriesine on;
- 5) 'palauttamisella' kulttuuriesineen fyysistä palauttamista vaatimuksen esittäneen jäsenvaltion alueelle;
- 6) 'omistajalla' henkilöä, joka fyysisesti pitää kulttuuriesinettä hallussaan omaan lukuunsa;
- 7) 'hallussapitäjällä' henkilöä, joka fyysisesti pitää kulttuuriesinettä hallussaan muiden lukuun;
- 8) 'julkisilla kokoelmilla' kokoelmia, jotka on luokiteltu julkisiksi jäsenvaltion lainsäädännön mukaisesti ja jotka ovat kyseisen jäsenvaltion, kyseisen jäsenvaltion paikallisen tai alueellisen viranomaisen tai kyseisen jäsenvaltion alueella sijaitsevan laitoksen omistuksessa, jos laitos on tuon jäsenvaltion tai paikallisen tai alueellisen viranomaisen omistuksessa tai jos jäsenvaltio tai jompikumpi viranomainen rahoittaa sitä merkittävällä tavalla.

3 artikla

Jäsenvaltion alueelta laittomasti viedyt kulttuuriesineet palautetaan tässä direktiivissä säädettyä menettelyä ja säädettyjä edellytyksiä noudattaen.

4 artikla

Jäsenvaltion on nimitettävä yksi tai useampi keskusviranomainen hoitamaan tässä direktiivissä säädettyjä tehtäviä.

Jäsenvaltioiden on ilmoitettava komissiolle kaikki tämän artiklan mukaisesti nimittämänsä keskusviranomaiset.

Komissio julkaisee luettelon näistä keskusviranomaisista sekä niitä koskevista muutoksista *Euroopan unionin virallisen lehden C-sarjassa*.

5 artikla

Jäsenvaltioiden keskusviranomaisten on tehtävä yhteistyötä ja edistettävä jäsenvaltioiden toimivaltaisten viranomaisten välisiä neuvotteluja. Viimeksi mainitut huolehtivat erityisesti seuraavista tehtävistä:

- 1) etsivät vaatimuksen esittäneen jäsenvaltion pyynnöstä määrätyn laittomasti alueelta viedyn kulttuuriesineen ja selvittävät omistajan ja/tai hallussapitäjän henkilöllisyyden. Pynnön on sisällettävä kaikki tarvittavat, tutkimusta helpottavat tiedot, varsinkin esineen tosiasiallisesta tai oletetusta olinpaikasta;
- 2) ilmoittavat kyseisille jäsenvaltioille kulttuuriesineiden löytymisestä niiden alueelta, ja voidaanko esineiden kohtuullisin perustein olettaa viedyn laittomasti toisen jäsenvaltion alueelta;

- 3) antavat vaatimuksen esittäneen jäsenvaltion toimivaltaisille viranomaisille mahdollisuuden tarkastaa, onko kyseinen esine kulttuuriesine, jos tarkastus suoritetaan 2 alakohdassa tarkoitetun ilmoituksen antamisesta kuuden kuukauden kuluessa. Jos tarkastusta ei suoriteta säädettyssä määräajassa, 4 ja 5 alakohtaa ei enää sovelleta;
- 4) toteuttavat kyseisen jäsenvaltion kanssa kaikki aiheelliset toimenpiteet kulttuuriesineen fyysiseksi suojelemiseksi;
- 5) estävät aiheellisin väliaikaisin toimenpitein kulttuuriesineen palauttamisen välttämiseen tähtäävät toimet;
- 6) toimivat palauttamisasiassa välittäjänä omistajan ja/tai hallussapitäjän ja vaatimuksen esittäneen jäsenvaltion välillä. Tätä varten vaatimuksen kohteena olevan jäsenvaltion toimivaltaiset viranomaiset voivat tämän rajoittamatta 6 artiklan soveltamista ensin helpottaa välitysmenettelyn toteuttamista vaatimuksen kohteena olevan jäsenvaltion lainsäädäntöä noudattaen, jos vaatimuksen esittänyt jäsenvaltio ja omistaja ja hallussapitäjä antavat siihen virallisen suostumuksensa.

Jäsenvaltioiden keskusviranomaisten on käytettävä keskinäiseen yhteistyöhön ja yhteydenpitoon asetuksella (EU) N:o 1024/2012 perustetun sisämarkkinoiden tietojenvaihtojärjestelmän, jäljempänä 'IMI', moduulia, joka on kehitetty erityisesti kulttuuriesineitä varten. Ne voivat käyttää IMI-järjestelmää myös varastettuja tai niiden alueelta laittomasti vietyjä kulttuuriesineitä koskevien tapauskohtaisten tietojen välittämiseen. Jäsenvaltiot päättävät, käyttävätkö myös muut toimivaltaiset viranomaiset IMI-järjestelmää tämän direktiivin soveltamiseksi.

6 artikla

Vaatimuksen esittänyt jäsenvaltio voi nostaa kanteen omistajaa tai tämän asemesta hallussapitäjää vastaan vaatimuksen kohteena olevan jäsenvaltion toimivaltaisessa tuomioistuimessa alueelta laittomasti viedyn kulttuuriesineen palauttamiseksi.

Kanne voidaan nostaa ainoastaan, jos asiakirjaan, jolla palauttamiskanne pannaan vireille, on liitetty

- a) asiakirja, jossa kuvaillaan pyynnön kohteena oleva esine ja todetaan sen olevan kulttuuriesine;
- b) vaatimuksen esittäneen jäsenvaltion toimivaltaisten viranomaisten ilmoitus siitä, että kulttuuriesine on viety laittomasti alueelta.

7 artikla

Vaatimuksen esittäneen jäsenvaltion toimivaltaisen keskusviranomaisen on viipymättä ilmoitettava vaatimuksen kohteena olevan jäsenvaltion toimivaltaiselle keskusviranomaiselle palauttamiskanteen nostamisesta kyseisen esineen palauttamisen varmistamiseksi.

Vaatimuksen kohteena olevan jäsenvaltion toimivaltaisen keskusviranomaisen on ilmoitettava asiasta viipymättä muiden jäsenvaltioiden keskusviranomaisille.

Tietojenvaihto toteutetaan IMI-järjestelmän välityksellä noudattaen henkilötietojen ja yksityisyyden suoja koskevia oikeudellisia säännöksiä rajoittamatta kuitenkaan toimivaltaisten keskusviranomaisten mahdollisuutta käyttää muita viestintäkeinoja IMI-järjestelmän lisäksi.

8 artikla

1. Jäsenvaltioiden on säädettävä lainsäädännössään, että tämän direktiivin mukainen palauttamiskanne on nostettava kolmen vuoden kuluessa siitä päivästä, jona vaatimuksen esittäneen jäsenvaltion toimivaltaisen keskusviranomaisen sai tietoonsa kulttuuriesineen olinpaikan ja sen omistajan tai hallussapitäjän henkilöllisyyden.

Palauttamiskanne on joka tapauksessa nostettava kolmenkymmenen vuoden kuluessa siitä päivästä, jona kulttuuriesine vietiin laittomasti vaatimuksen esittäneestä jäsenvaltiosta.

Kuitenkin jos kyseessä ovat jäsenvaltioiden 2 artiklan 8 alakohdassa määriteltyihin julkisiin kokoelmiin kuuluvat esineet ja kirkollisten tai muiden uskonnollisten yhdyskuntien tavaraluetteloihin kuuluvat esineet, jotka ovat kansallisen lainsäädännön mukaisesti erityissuojeluksessa, palauttamiskanne on nostettava 75 vuoden kuluessa, paitsi niissä jäsenvaltioissa, joissa kanteelle ei ole asetettu määräaikaa tai jos jäsenvaltioiden kahdenvälisissä sopimuksissa on vahvistettu määräajaksi enemmän kuin 75 vuotta.

2. Palauttamiskannetta ei voi nostaa, jos kulttuuriesineen vienti vaatimuksen esittäneestä jäsenvaltiosta ei kanteen noston hetkellä enää ole laitonta.

9 artikla

Jollei 8 ja 14 artiklasta muuta johdu, toimivaltainen tuomioistuin määrää kyseisen kulttuuriesineen palauttavaksi, jos esineen todetaan olevan 2 artiklan 1 alakohdassa tarkoitettu kulttuuriesine ja jos se on viety laittomasti kansalliselta alueelta.

10 artikla

Jos esine määrätään palautettavaksi, vaatimuksen kohteena olevan jäsenvaltion toimivaltainen tuomioistuin myöntää omistajalle kohtuullisen korvauksen tapauksen olosuhteiden mukaisesti, jos omistaja voi osoittaa noudattaneensa tarvittavaa huolellisuutta hankkiessaan esineen.

Päätettäessä, onko omistaja noudattanut tarvittavaa huolellisuutta, on otettava huomioon kaikki hankintaolosuhteet, etenkin esineen alkuperää koskevat asiakirjat, vaatimuksen esittäneen valtion lainsäädännön mukaiset vientiluvat, osapuolten luonne, maksettu hinta, se, tarkastiko omistaja saatavilla olleet varastettuja kulttuuriesineitä koskevat rekisterit ja kaikki muut tiedot, jotka hän olisi voinut kohtuudella hankkia, ja ryhtyikö hän muihin toimenpiteisiin, joihin järkevä henkilö olisi niissä olosuhteissa ryhtynyt.

Jos kyseessä on lahjoitus tai perintö, omistaja ei ole edullisemmassa asemassa kuin se henkilö, jolta hän sai esineen kyseisellä tavalla.

Vaatimuksen esittäneen jäsenvaltion on maksettava korvaus esineen palauttamisen yhteydessä.

11 artikla

Aiheutuneet kustannukset kulttuuriesineen palauttamisesta määräävän päätöksen täytäntöönpanosta lankeavat vaatimuksen esittäneelle jäsenvaltiolle. Samaa sovelletaan 5 artiklan 4 alakohdassa tarkoitettuihin toimenpiteisiin.

12 artikla

Edellä 10 artiklassa tarkoitetun kohtuullisen korvauksen ja 11 artiklassa tarkoitettujen kustannusten maksaminen ei rajoita vaatimuksen esittäneen jäsenvaltion oikeutta vaatia näiden rahamäärien korvaamista niiltä henkilöiltä, jotka ovat vastuussa kulttuuriesineen laittomasta viennistä sen alueelta.

13 artikla

Kulttuuriesineen omistus palauttamisen jälkeen määräytyy vaatimuksen esittäneen jäsenvaltion kansallisen lainsäädännön mukaisesti.

14 artikla

Tätä direktiiviä sovelletaan ainoastaan kulttuuriesineisiin, jotka on laittomasti viety jäsenvaltion alueelta 1 päivästä tammikuuta 1993 alkaen.

15 artikla

1. Jäsenvaltio voi soveltaa tässä direktiivissä säädettyä järjestelmää muiden kuin 2 artiklan 1 alakohdassa tarkoitettujen kulttuuriesineiden palauttamiseksi.
2. Jäsenvaltio voi soveltaa tässä direktiivissä säädettyä järjestelmää ennen 1 päivää tammikuuta 1993 muiden jäsenvaltioiden alueilta laittomasti vietyjä kulttuuriesineitä koskeviin palauttamispyyntöihin.

16 artikla

Tämä direktiivi ei rajoita vaatimuksen esittäneen jäsenvaltion ja/tai kulttuuriesineen omistajan, jolta esine varastettiin, jäsenvaltioiden kansallisen lainsäädännön mukaisesti mahdollisesti vireille panemia siviili- tai rikosoikeudenkäyntejä.

17 artikla

1. Jäsenvaltioiden on toimitettava komissiolle viimeistään 18 päivänä joulukuuta 2015 ja joka viides vuosi sen jälkeen kertomus tämän direktiivin täytäntöönpanosta.
2. Komissio esittää joka viides vuosi Euroopan parlamentille, neuvostolle ja Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle arviointikertomuksen tämän direktiivin täytäntöönpanosta ja tehokkuudesta. Kertomuksen yhteydessä annetaan tarvittaessa asianmukaisia ehdotuksia.

18 artikla

Lisätään asetuksen (EU) N:o 1024/2012 liitteeseen kohta seuraavasti:

”8. Jäsenvaltion alueelta laittomasti vietyjen kulttuuriesineiden palauttamisesta ja asetuksen (EU) N:o 1024/2012 muuttamisesta 15 päivänä toukokuuta 2014 annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2014/60/EU (*): 5 ja 7 artikla.

(*) EUVL L 159, 28.5.2014, s. 1.”

19 artikla

1. Jäsenvaltioiden on saatettava tämän direktiivin 2 artiklan 1 alakohdan, 5 artiklan ensimmäisen kohdan 3 alakohdan ja toisen kohdan, 7 artiklan kolmannen kohdan, 8 artiklan 1 kohdan, 10 artiklan ensimmäisen ja toisen kohdan ja 17 artiklan 1 kohdan noudattamisen edellyttämät lait, asetukset ja hallinnolliset määräykset voimaan viimeistään 18 päivänä joulukuuta 2015.

Niiden on viipymättä toimitettava nämä säännökset kirjallisina komissiolle.

Näissä jäsenvaltioiden antamissa säädöksissä on viitattava tähän direktiiviin tai niihin on liitettävä tällainen viittaus, kun ne julkaistaan virallisesti. Niissä on myös mainittava, että voimassa olevissa laeissa, asetuksissa ja hallinnollisissa määräyksissä olevat viittaukset tällä direktiivillä kumottuun direktiiviin on katsottava viittauksiksi tähän direktiiviin. Jäsenvaltioiden on säädettävä siitä, miten viittaukset ja maininta tehdään.

2. Jäsenvaltioiden on toimitettava tässä direktiivissä säännellyistä kysymyksistä antamansa keskeiset kansalliset säännökset kirjallisina komissiolle.

20 artikla

Kumotaan direktiivi 93/7/ETY, sellaisena kuin se on muutettuna liitteessä I olevassa A osassa mainituilla direktiiveillä, 19 päivästä joulukuuta 2015 alkaen, sanotun kuitenkin vaikuttamatta jäsenvaltioiden velvollisuuteen noudattaa liitteessä I olevassa B osassa olevia määräaikoja, joiden kuluessa niiden on saatettava mainitut direktiivit osaksi kansallista lainsäädäntöä.

Viittauksia kumottuun direktiiviin pidetään viittauksina tähän direktiiviin liitteessä II olevan vastaavuustaulukon mukaisesti.

21 artikla

Tämä direktiivi tulee voimaan kahdentenakymmenentenä päivänä sen jälkeen, kun se on julkaistu *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*.

Edellä olevia 2 artiklan 2–8 alakohtaa, 3 ja 4 artiklaa, 5 artiklan ensimmäisen kohdan 1, 2 ja 4–6 alakohtaa, 6 artiklaa, 7 artiklan ensimmäistä ja toista kohtaa, 8 artiklan 2 kohtaa, 9 artiklaa, 10 artiklan kolmatta ja neljättä kohtaa ja 11–16 artiklaa sovelletaan 19 päivästä joulukuuta 2015.

22 artikla

Tämä direktiivi on osoitettu jäsenvaltioille.

Tehty Brysselissä 15 päivänä toukokuuta 2014.

Euroopan parlamentin puolesta

Puhemies

M. SCHULZ

Neuvoston puolesta

Puheenjohtaja

D. KOURKOULAS

LIITE I

A OSA

Kumottu direktiivi ja luettelo sen muutoksista**(20 artiklassa tarkoitettu)**

Neuvoston direktiivi 93/7/ETY	(EYVL L 74, 27.3.1993, s. 74).
Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 96/100/EY	(EYVL L 60, 1.3.1997, s. 59).
Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2001/38/EY	(EYVL L 187, 10.7.2001, s. 43).

B OSA

Luettelo osaksi kansallista lainsäädäntöä saattamista koskevista määräajoista**(20 artiklassa tarkoitettu)**

Direktiivi	Määräpäivä, joka koskee saattamista osaksi kansallista lainsäädäntöä
93/7/ETY	15.12.1993 (15.3.1994 Belgiassa, Saksassa ja Alankomaissa)
96/100/EY	1.9.1997
2001/38/EY	31.12.2001

LIITE II

Vastaavuustaulukko

Direktiivi 93/7/ETY	Tämä direktiivi
—	1 artikla
1 artiklan 1 alakohdan ensimmäinen luettelukohta	2 artiklan 1 alakohta
1 artiklan 1 alakohdan toisen luettelukohtaan ensimmäinen lause	—
1 artiklan 1 alakohdan toisen luettelukohtaan ensimmäisen alueluettelukohtaan ensimmäinen lause	—
1 artiklan 1 alakohdan toisen luettelukohtaan ensimmäisen alueluettelukohtaan toinen lause	2 artiklan 8 alakohta
1 artiklan 1 alakohdan toisen luettelukohtaan toinen alueluettelukohta	—
1 artiklan 2 alakohdan ensimmäinen luettelukohta	2 artiklan 2 alakohdan a alakohta
1 artiklan 2 alakohdan toinen luettelukohta	2 artiklan 2 alakohdan b alakohta
1 artiklan 3–7 alakohta	2 artiklan 3–7 alakohta
2 artikla	3 artikla
3 artikla	4 artikla
4 artiklan johdantokappale	5 artiklan ensimmäisen kohdan johdantokappale
4 artiklan 1 ja 2 alakohta	5 artiklan ensimmäisen kohdan 1 ja 2 alakohta
4 artiklan 3 alakohta	5 artiklan ensimmäisen kohdan 3 alakohta
4 artiklan 4–6 alakohta	5 artiklan ensimmäisen kohdan 4–6 alakohta
—	5 artiklan toinen kohta
5 artiklan ensimmäinen kohta	6 artiklan ensimmäinen kohta
5 artiklan toisen kohdan ensimmäinen luettelukohta	6 artiklan toisen kohdan a alakohta
5 artiklan toisen kohdan toinen luettelukohta	6 artiklan toisen kohdan b alakohta
6 artiklan ensimmäinen kohta	7 artiklan ensimmäinen kohta
6 artiklan toinen kohta	7 artiklan toinen kohta
—	7 artiklan kolmas kohta
7 artiklan 1 ja 2 kohta	8 artiklan 1 ja 2 kohta
8 artikla	9 artikla
9 artiklan ensimmäinen kohta	10 artiklan ensimmäinen kohta
9 artiklan toinen kohta	—
—	10 artiklan toinen kohta
9 artiklan kolmas ja neljäs kohta	10 artiklan kolmas ja neljäs kohta
10–15 artikla	11–16 artikla
16 artiklan 1 ja 2 kohta	17 artiklan 1 ja 2 kohta
16 artiklan 3 kohta	—
16 artiklan 4 kohta	—
17 artikla	—
—	18 artikla
18 artikla	19 artikla
—	20 artikla
—	21 artikla

Direktiivi 93/7/ETY	Tämä direktiivi
19 artikla	22 artikla
Liite	—
—	Liite I
—	Liite II